

Vospredju | Lokalno

Vlada se loteva hidroelektrarn na Muri

Vir / Avtor: **Marjeta Kralj**

4. maj 2013 (nazadnje spremenjeno: 9:43 4. maj 2013)

Oznake: [Okolje](#), [Energetika](#)

Všeč mi je 1

Tweet 3

Daj v skupno rabo 0

Čeprav naj bi bila gradnja hidroelektrarne Hrastje-Mota na Muri v prvi vrsti potrebna zaradi preprečevanja nadaljnega poglobljanja struge, zagotavljanja ustreznega nivoja podzemne vode in povečanja poplavne varnosti, ima vodarska stroka pomisleke.

V Dravskih elektrarnah Maribor računajo na močan odpor civilne družbe, ki je pred več kot 20 leti že preprečila gradnjo hidroelektrarn na Muri, na okoljevarstvene teme pa opozarja s številnimi prireditvami na reki. (Foto: Bojan Velikonja)

Dravske elektrarne Maribor (DEM) bodo morda kmalu korak bliže postavitvi prve od osmih načrtovanih hidroelektrarn na reki Muri. Med gradivi v obravnavi je namreč vlada v torek objavila osnutek sklepa, s katerim želi ustanoviti delovno skupino za pripravo državnega prostorskega načrta za umestitev hidroelektrarne (HE) Hrastje-Mota na reki Muri, in sicer na odseku od potoka Kučnica do avtocestnega mostu pri Vučji vasi.

Gre za eno od manj zahtevnih lokacij, ki ne leži v nedavno razširjenem varovanem območju Natura 2000, niti na območju, kjer reka razmejuje Slovenijo in Avstrijo (in bi bilo zato za njeno gradnjo treba doseči bilateralni dogovor med državama). Kljub temu lahko DEM računa na močan odpor civilne družbe, ki je pred več kot 20 leti že preprečila gradnjo hidroelektrarn na Muri, zdaj pa še posebej opozarja, da strokovnih argumentov, ki bi opravičevali gradnjo, ni več. Tudi v strokovni študiji, ki so jo naročili v DEM, je zapisano, da je reka Mura v dobri ekološki kondiciji in da se lahko ta ob gradnji hidroelektrarn zaradi posledične slabše pretočnosti reke poslabša, poudarja Zveza društev Moja Mura.

Naravnega bogastva le še za desetino

Pomisleke ima tudi vodarska stroka. Kot je opozorila strokovnjakinja za vode in predsednica Društva vodarjev Slovenije dr. **Lidija Globevnik**, je Mura zadnja večja slovenska reka, ki nam v tem trenutku še nudi izjemno veliko ekosistemskih uslug. Če jo bomo spremenili v sistem hidroelektrarn, se lahko te usluge znižajo na desetino sedanjega obsega, vsi potenciali reke pa usmerijo v en sam cilj – proizvodnjo energije. Kajti pri gradnji sistema hidroelektrarn naravne predele, kot so značilni rokavi, mrtvice, prodišča ali poplavni gozd, zamenjajo kanali in veliki bazeni vode, s tem pa se ob degradaciji prostora močno zmanjšajo tudi samočistilne sposobnosti reke in biotska raznovrstnost z njo povezanega okolja. To prizadene tudi gospodarske dejavnosti, kot so turizem, ribištvo in drugi vodni športi. »Mislim, da potrebujemo tehtno in celovito strokovno razpravo o tem, kaj prinašajo načrtovane hidroelektrarne, in v kateri bodo pojasnjene tudi vse tiste podrobnosti, ki jih danes še ne poznamo,« ocenjuje dr. Globevnikova.

To naj bi se zgodilo v procesu priprave in sprejemanja državnega prostorskega načrta (DPN), katerega del je tudi celovita presoja vplivov HE na okolje in preverjanje družbene sprejemljivosti projekta. Ob tem v objavljenem vladnem gradivu za hidroelektrarno Hrastje-Mota za zdaj piše le, da bodo izbirali med tremi variantami. Dve varianti predvidevata po eno hidroelektrarno, vendar na različnih lokacijah, tretja varianta pa dve manjši hidroelektrarni. Vse primerjane variante bodo pretočnega tipa, z močjo do 55 megavatov in s prostornino akumulacijskih bazenov okoli 4 milijone kubičnih metrov.

Pesek v oči

Čeprav objavljeno vladno gradivo tokrat zajema le HE Hrastje-Mota, dr. Globevnikova ne dvomi, da bo ta odprla vrata gradnji še drugih HE na Muri. »Poglejte, koliko hidroelektrarn je zgrajenih oziroma načrtovanih na Savi, pa je njen hidroenergetski potencial še enkrat večji od Murinega. Če vlada želi, da se Murine hidroelektrarne poznajo tudi v energetske bilanci države, samo ena elektrarna ne bo dovolj,« je dr. Globevnikova opozorila na enega od političnih argumentov za gradnjo HE na Muri, to je do leta 2020 izpolniti evropski cilj, da bo 25 odstotkov vse porabljene energije v državi pridobljene iz obnovljivih virov, kamor sodijo tudi hidroelektrarne. Poleg tega strokovnjakinja za vode opozarja, da že ena hidroelektrarna prekine kontinuiteto reke in lahko močno spremeni njene značilnosti.

Da se država gradnje HE na Muri loteva predvsem zaradi takšnih ali drugačnih energetskih apetitov, je mogoče razbrati tudi iz vladne utemeljitve, da je gradnja HE Hrastje-Mota potrebna zato, da se »bo preprečilo nadaljnje poglobljanje struge in zagotovilo ustrezen nivo podzemne vode, povečalo poplavno varnost, omogočalo možnosti za namakanje kmetijskih zemljišč in omogočilo hidroenergetsko izrabo, ob tem pa uredilo obvodne struge, nadomestne habitate in druge ukrepe, ki bodo določeni v okoljskem poročilu«. Kot namreč pravi dr. Globevnikova, hidroelektrarne ne izboljšujejo poplavne varnosti, temveč se zaradi njihovega slabega upravljanja poplavna ogroženost kvečjemu povečuje, kot se je recimo pokazalo ob zadnjem velikem poplavljanju reke Drave. Poleg tega na Muri težav s poplavami zdaj ni. Prav tako se reka pri Hrastjah ne pogloblja več, bi pa z gradnjo hidroelektrarne povzročili njeno poglobljanje nižje od Mote. »Res je sicer, da akumulacija napolni podtalnico, ampak to lahko dosežemo tudi z drugimi ukrepi,« še dodaja dr. Globevnikova.